

Kompozice

Kompozice je skladba objemů v prostoru, kde spolupůsobí světlo a barva. Oproti ornamentálně rytmickému řazení či seskupení kompozice organizuje obraz ve správný, sugestivně významový celek.

- » Postava v obraze má působit **vyvážením hmot**. V případě nakloněné postavy najdete opěrný bod pod patou nohy nesoucí váhu těla, Nad ním svisle leží těžiště. Na obou stranách této pomyslné vertikály je stejné množství hmoty. Vyvážena by měla být i plocha kolem postavy.
- » Pro umístění postav do formátu je důležitá jejich velikost a tvar – poměr výšky a šířky (může se jednat například o sedící postavu).
- » Harmonický poměr dvou délek je známý již od antiky – **zlatý řez**. Tento poměr byl ustanoven i v jednom kánonu pro lidskou postavu. Zlatému řezu se přiblížíte, když si rozdělíte obraz na třetiny (v šířce a výšce).
- » **Symetrická kompozice** – Hlavní postavy jsou umístěny na svislé – středové ose. Užívanější je princip zlatého řezu.
- » **Trojúhelník** – kompoziční schéma pro Madony, Monu Lisu a Svatou Annu samotřetí.
- » **Mnohoúhelník** - Svatá rodina od Michelangela – kompozice sleduje strany dvou pětiúhelníků.
- » **Spirála** – většina obrazů Nanebevzetí Panny Marie je spirálová kompozice.
- » **Klid** – světlý a tmavý tón, teplá a studená barva jsou v rovnováze. Linie jsou vodorovné.
- » **Radost** – světlé a teplé barvy dominují. Linie mají vzestupný směr nad horizontálu.
- » **Smutek** – temný tón, studené barvy. Linie klesají.
- » **Diagonála** vždy vyjadřuje v obraze dynamiku.
- » **Prostor** – postavy se úměrně zmenšují v prostoru.
- » **Iluze prostoru** - Masaccio – Ukřižování. Architektura jako pomocník při budování prostoru.
- » **Plány** – obraz je rozvržen do několika plánů. V každém se něco odehrává.
- » **Světlo** – významný kompoziční prvek.